

51. BRONISŁAW NOGA

25 november 1917 Kuliece
10 december 1995 Breda

Korporaal, 10de Lichte Geneeskundige Compagnie

Bruno kwam uit een gezin van 7 personen.

In 1939 brak in Polen de oorlog uit en werd hij tijdens de mobilisatie opgeroepen in het militair district PKU Starogard, hij was toen 21 jaar. Polen capituleerde na een paar dagen en Bruno werd krijgsgevangen genomen door de Duitsers. Hij moest daarna verplicht werken bij Duitse boeren.

In 1943 liep Nazi Duitsland stuk op de Russische verdediging. Hitler kwam soldaten tekort. Daardoor werden Poolse mannen die enigszins Duitse roots hadden (Bruno was geboren op toenmalig Duits grondgebied) verplicht ingelijfd bij de Duitse Wehrmacht. Op weigeren stond de doodstraf.

Hij was bestemd voor het Oostfront, maar door de dreiging van een invasie, werd hij naar Normandië gestuurd en ingedeeld bij het Grenadier Regiment 916. Twintig procent van de manschappen bestond uit Polen, die men de "Beute (buitgemaakte) Kamaraden" noemde, omdat ze verplicht in het leger waren opgenomen.

Tijdens D-day op 6 juni 1944, vocht dit regiment tegen de Amerikanen bij Omaha Beach. Op 11 juni slaagde Bruno erin over te lopen naar de geallieerden. Hij werd op 24 juli opgenomen onder de schuilnaam Bruno Racki in de 1ste Poolse Pantserdivisie onder generaal Maczek, als gewondenverzorger/kok.

Op 1 augustus was hij als Poolse soldaat terug in Normandië en maakte de slag bij Falaise mee. Daarna ging het snel richting België en Nederland en op 29 oktober bevrijdden de Polen Breda. In Breda werden er veel Polen ondergebracht in diverse kazernes en scholen. Ook werden er velen bij burgers ingekwartierd. Dat kwam omdat de bevrijding stokte. Daarom verbleef de divisie tot april 1945 in Breda.

In het Onze-Lieve-Vrouwe lyceum zat een Poolse Rode Kruispost waar Bruno dienstdeed. Elke dag deelde daar de koks voedsel uit aan de mensen in de buurt. Het was er druk en daarom werd de Bredase politie te hulp geroepen. Een van de agenten, Roel Vos, was de latere schoonvader van Bruno. Als alle mensen met hun pannetje eten wegwaren kregen de politieagenten daar te eten. Zo ging dat iedere avond, ze bleven dan met de koks nog wat napraten.

Zo leerde het gezin Vos Bruno kennen. Tijdens het verblijf van de divisie in Emsland, tot 1947, ging Bruno regelmatig op verlof naar de familie Vos in Breda, omdat hij een oogje had op dochter Tiny.

In 1947 werd de 1ste Poolse Pantserdivisie opgeheven. Voor de Polen was het moeilijk en gevaarlijk om terug naar huis te gaan omdat Polen onder Russische invloedssfeer was gekomen. Bruno keerde terug naar Breda.

Op 12 Mei 1948 zijn Tiny en Bruno getrouwd en kregen 4 kinderen. Er werd regelmatig naar Polen gegaan om familie te bezoeken, dat was vanaf 1959 weer mogelijk.

